

EDICIÓ: Grup de divulgació de la història de Fals, Associació Cultural i Recreativa de Fals
COL·LABORACIÓ: Ajuntament de Fonollosa, Cooperativa UMAC, Arxiu Comarcal de Manresa

ASSOCIACIÓ CULTURAL I RECREATIVA DE FALS
Carrer de les escoles, s/n
08259 Fals (Fonollosa)
Telèfon: 938368003

El contingut d'aquesta edició és de divulgació de la història local del poble de Fals. En cap cas es vol fer la sensibilitat de ningú i, serà d'agrair que qualsevol errada o inexactitud en els escrits, sigui comunicada als redactors de Falchs.

Cal Pastor

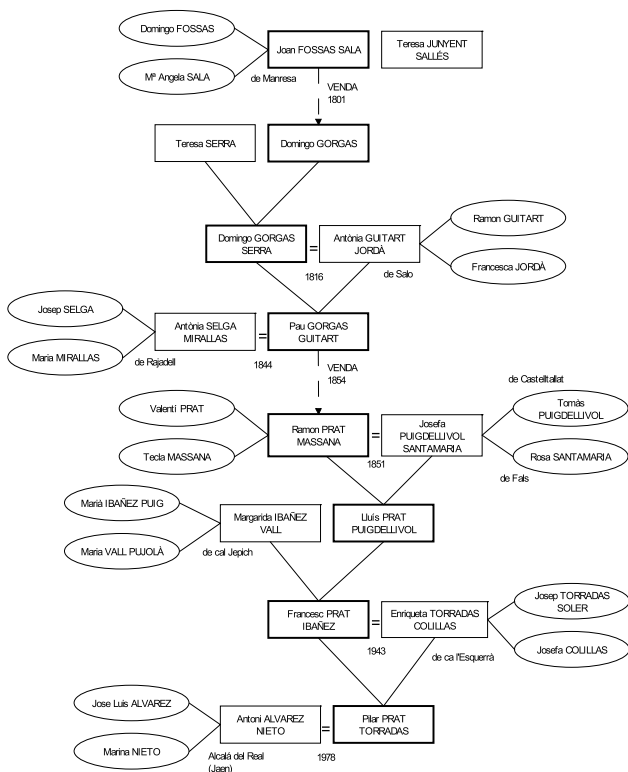
Bonaventura Llussà i la seva muller Maria Alsina, els amos del Tatger, es van trobar una vegada més en necessitat de diners, així que van decidir vendre's un altre trosset de la seva propietat, allà on aquesta termenejava amb la d'Oliveres de Cantacorps. El comprador va ser el jove Joan Fossas Sala, fill del clavetaire Domingo Fossas, de Manresa. En el tracte hi anava inclosa una peça d'hort, al costat del Torrent de Cantacorps. La compra-venda es va efectuar el 13 de gener de 1799 i immediatament el Joan va procedir a la construcció de la casa. En la llinda d'una finestra del primer pis hi ha gravat l'any 1799. Però el Fossas no va quedar-se gaire temps a la casa acabada d'estrenar, perquè el 22 de març de 1801 se la va vendre a Domingo Gorgas. El Joan va demanar aleshores un altre tros al Tatger i va fer-se una altra casa per a ell. Aquesta segona casa és cal Jan de la Roca. El Domingo Gorgas era pastor, i d'aquí li ve el nom actual a la casa. La casa li va costar 280 lliures, que va fer efectives en dos pagaments;

150 al comptat, i la resta per la festa de la Mare de Déu d'Agost d'aquell any. No va anar així, i el pagament es va anar diferint, com veurem més avall. El pastor estava casat amb la Teresa Serra i tenia, que sapiguem, dos fills, el Domingo i l'Anton. El Domingo va heretar el ramat del pare i també la casa, perquè era el primogènit. Durant un temps s'alternava aquest nom amb Cal Domingo, fent referència al nom dels amos.

Llinda de la finestra

El Domingo fill es va unir en matrimoni el 1816 amb Antònia Guitart Jordà, natural de Saló. La núvia va aportar un dot de 50 lliures i un aixovar modest. El vestit bo era pel dia del casament i consistia en un gipó de «panyo», unes faldilles d'estamena i una caputxa de baieta. Van tenir com a mínim dos fills; el gran es va casar a Igualada, i el petit, el Pau, ho va fer a Rajadell amb l'Antònia Selga Mirallas. L'Antònia venia de cal Teixidor, casa que s'anomena precisament així, perquè era de Josep Selga, teixidor de lli. Els descendents del teixidor són els Selga que durant tants anys han tingut la companyia de subministrament elèctric del nostre poble. El Domingo i el Pau es van trobar força entrampats a causa de diversos deutes. Els restava pagar encara 30 lliures als Fossas per la casa que havia comprat l'avi. Devien, també, 160 lliures del dot del germà gran i 288 lliures d'un préstec a un tal Jovés d'Igualada. Van acabar venent-se la casa. Amb les millors que hi havien fet, van aconseguir treure'n 600 lliures, més que suficients per pagar els deutes. La van vendre a carta de gràcia a cinc anys, però durant aquest temps no van fer ús del dret de recuperar-la i va passar definitivament a mans del comprador.

El traspàs es va fer el 2 d'agost de 1854, essent el comprador Ramon Prat Massana. Sis-centes lliures era una quantitat respectable de diners. El munt de monedes de plata pesava una mica més de vuit quilos. D'on les havia tret el Ramon ? Resulta que tres anys abans, el seu pare Valentí s'havia després d'una casa que tenia a la Plaça Gran d'Artés i d'un hort prop de la Riera de Malrubí. De les finques n'hi havien dat 600 lliures, i va obtenir 200 lliures més per tres bótes de 80 càrregues plenes de vi que es trobaven al celler de la casa. El Ramon, com hereu del seu pare, va poder disposar d'aquests diners. Ramon Prat (1818-1898) ja era un home casat quan va adquirir la casa i l'hort de cal Pastor, propietat que s'ha anat transmetent fins a la mestressa actual. La dona del Ramon era la Josefa Puigdellívol Santamaria (1832-1903) i el successor dels dos va ser el Lluís Prat Puigdellívol (1863-1946). Els Prat van engrandir el patrimoni amb l'adquisició de més terra. El 1861 van pagar 300 lliures, equivalents a 3.200 rals de plata, per un hort de dos quartans del Tatger. El 1872 van

comprar a un parcer per 1.600 pessetes els drets d'una vinya d'una hectàrea i mitja, de la Torra. En total conreaven dotze quarteres de la Torra, cinc quarteres del Dalmau, i quatre quarteres del mas Massana.

Lluís Prat va casar-se amb Margarida Ibanyas Vall, de cal Jepic. Van tenir un únic xicot, el Francesc, i tres noies. El 1915, el Lluís va demanar diners al seu cunyat Salvador Ibanyas Vall. Li va deixar 3.000 pessetes a un interès anual del 5%. En principi el préstec era per deu anys, però no el va poder tornar fins el 1933. Mentrestant la casa estava hipotecada a nom del creditor. Francesc Prat Ibanyas va casar-se el 1943 amb l'Enriqueta Torradas Colillas, de ca l'Esquerrà, de la Vall del Bosc. Van tenir una única filla, la Pilar Prat Torradas. El 1981 la Pilar va heretar la casa, després de la mort dels seus pares en dramàtiques circumstàncies. Actualment ella s'està a cal Pastor en companyia del seu fill Francesc Xavier.